

V CONSELL GENERAL del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona

El passat 8 de juliol es va celebrar al Palau de Pedralbes el V Consell General del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, en el qual, a més de fer balanç del primer any d'implementació del Pla metropolità, es varen presentar alguns dels informes elaborats per les comissions de prospectiva i d'estratègia.

En l'acte intervingueren l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, el conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, Antoni Castells, el president de la Comissió Delegada del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, Dídac Pestaña, la presidenta de la Comissió de Prospectiva, Rosa Cullell, el president de la Comissió d'Estratègia, Josep Miquel Abad, i el coordinador general del Pla Estratègic Metropolità, Francesc Santacana.

En el seu discurs, Dídac Pestaña va fer un balanç positiu del primer any del Pla estratègic metropolità que ara es troba en la seva fase d'implementació: "Aques-

ta és una etapa crítica però també fonamental per mesurar l'èxit o el fracàs del Pla". Cal destacar l'esforç realitzat, durant aquest any, en la difusió, l'aprofundiment en l'anàlisi dels temes prioritaris del Pla (el coneixement i l'activitat econòmica, la mobilitat i l'organització institucional de l'Àrea Metropolitana de Barcelona) i la presentació a les institucions competents de les propostes que conté el Pla estratègic.

Així mateix es varen presentar el resultat dels informes següents:

Propostes de millora en l'educació secundària, elaborat per la Subcomissió d'Estratègia de Formació i que va ser presentat per Joaquim Prats, catedràtic de la Universitat de Barcelona.

En aquest estudi es fa palès que al voltant del 30% dels escolars de 6 a 16 anys no assoleix els objectius prescrits en l'ensenyament obligatori, mentre que

V Consell General del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona

aquest percentatge és del 19% a la Unió Europea. També adverteix del fet que aquest baix nivell es concentra especialment en les escoles públiques dels barris més deprimits i amb un nivell socioeconòmic menor, en les quals també el nivell de conflictivitat és més alt.

En l'informe es proposen algunes mesures per superar els dèficits actuals detectats en el conjunt del sistema educatiu i, en especial, en les escoles públiques. També es plantegen algunes propostes adreçades a convertir la formació professional en un factor clau per al progrés econòmic i social.

Accessibilitat i gestió de la mobilitat al Delta del Llobregat, presentat per Miquel Sodupe, director-gerent de Barcelona Regional.

Es preveu que el col·lapse que ja existeix actualment en la plataforma logística del Delta del Llobregat (port, aeroport, zona franca, polígon Pedrosa, etc.) s'agreugi en un futur a causa de l'ampliació del port i de l'aeroport i de l'augment del trànsit en general i de vehicles pesants (la circulació d'aquests vehicles es duplicarà en el 2010).

L'informe defensa l'aplicació de noves polítiques de mobilitat, com per exemple: foment del transport de mercaderies i públic per ferrocarril, carrils exclusius

per a camions, increment selectiu de la capacitat de la xarxa viària i millora d'aquesta, circulació fora d'hores puntes i establiment de franges horàries, etcètera.

L'alcalde de Barcelona, Joan Clos, i el conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, Antoni Castellís, comparteixen l'opinió que "el dèficit d'infraestructures és un coll d'ampolla per a la competitivitat de l'economia catalana i espanyola". De tota manera, s'apunta, com a factor positiu, la coincidència de signe polític entre l'Administració local, l'autonòmica i l'estatal ja que pot facilitar la solució d'aquest problema.

Els subministraments i els serveis bàsics a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, elaborat per la Comissió d'Estratègia i presentat per Josep Miquel Abad.

Cal una inversió, per part de les administracions públiques i les operadores privades, d'uns 3.000 milions d'euros fins al 2010 per posar al dia les infraestructures dels serveis (aigua, llum, electricitat, eliminació de residus, etc.) i fer front a l'augment de les demandes de subministraments de Barcelona i l'Àrea Metropolitana.

Cal destacar la nombrosa assistència de públic i la seva participació en el debat.

Reunió de la **COMISSIÓ DELEGADA** del Pla Estratègic Metropolità

La reunió de la Comissió Delegada del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, presidida per Dídac Pestaña, es va celebrar el passat 25 de juliol a Gavà.

En aquesta trobada es va debatre sobre la situació actual del Pla, els treballs realitzats i els que es faran en un futur immediat; així mateix, es va fer un balanç sobre l'estat d'implementació del Pla.

Reunió de la Comissió Delegada
(Gavà, 15 de juliol 2004)

CIUTATS, per José Ramón Lasuén

(el sector quinari com a motor de desenvolupament metropolità)

Com a conseqüència de la intensificació del procés de globalització mundial i de l'ampliació de la integració europea, l'economia espanyola i, en especial, les grans ciutats espanyoles han començat a experimentar una transformació econòmica inevitable, passant de la seva base actual de manufactures i serveis intermedis a activitats d'una productivitat més gran.

Des de fa ja alguns anys, aquesta base econòmica s'està reduint per efecte de la competència, d'una banda, dels països de millor recerca, que frenen la seva expansió cap a produccions d'una gamma més alta i, d'altra banda, dels països amb costos laborals i fiscals més baixos, que redueixen les seves vendes de menys qualitat. En els darrers temps, fins i tot el turisme, que és el sector més important de les activitats de serveis, que són les més competitives del país, està tenint dificultats d'expansió.

Fins al moment, els trets que més destaquen són els negatius, és a dir, els costos en ocupació de la deslocalització d'empreses i de la descentralització d'activitats de les empreses que es queden. Això és evident sobretot a Barcelona, que és la més manufacturera i turística de les grans ciutats espanyoles.

Els aspectes positius del procés trigaran més en materialitzar-se perquè depenen de l'eficàcia amb què s'aprofitin els recursos humans, infraestructurals i naturals dels quals disposen. També és probable que es manifestin primer a Barcelona, perquè hi ha una consciència més gran de la necessitat de transformació i de la possibilitat d'aprofitar l'ocasió per esdevenir la metròpoli líder del Mediterrani Occidental. A més, disposa de l'acord intel·lectual i polític de les grans línies d'actuació per aconseguir-ho.

Joan Trullén i Xavier Vives, entre altres autors, des de la perspectiva de la localització productiva, bàsicament de l'oferta manufacturera, han avançat que la Regió Metropolitana de Barcelona ha de reorientar la seva activitat cap a manufactures i serveis d'alta

tecnologia, intensius en coneixement. A més, el PSC i el seu Govern tripartit tenen el ferm propòsit d'aconseguir-ho.

És una conclusió que comparteixo i intento precisar, amb l'ajuda de l'equip que dirigeixo, des del punt de vista complementari de la demanda de serveis i de la seva localització urbana, que considero més adequada en el món actual i que pot permetre una concreció més gran, no només funcional sinó també territorial, de les polítiques que cal seguir en el futur.

Des d'aquesta perspectiva, les metròpolis avui dia, a diferència del que va succeir en el passat industrial, són localitzacions funcionals, bàsicament de serveis terciaris, quaternaris i quinaris, amb les instal·lacions manufactureres innovades de fa poc, encara vinculades als serveis de recerca que les inventen que, com que encara no estan automatitzades, no es poden traslladar a les perifèries nacionals o internacionals on finalment s'ubiquen.

Tenen lloc com a conseqüència de la minimització dels costos de transacció en la producció, intercanvi i consum dels serveis que generen, per mitjà de l'estandardització de la seva demanda i de les economies de demanda i subsegüents d'oferta (d'escala, aglomeració i abast) que originen. A més, adquireixen una territorial policèntrica, més en forma de malla que no pas de xarxa, que és la típica de les localitzacions fabrils.

Les metròpolis modernes, per tant, es diferencien entre elles segons la barreja relativa de serveis que posseeixin. Totes tenen una dotació molt completa de serveis terciaris, per exemple, d'hostaleria, restauració, administració i gestió, reparació, etcètera. Per tant, la diferència fonamental entre elles radica en el grau d'activitat relativa de serveis quaternaris (de transport, d'emmagatzematge, immobiliaris, bancaris, financers i d'assegurances) o quinaris (d'informació i comunicació, professionals i científics, educatius, de salut, recreatius i artístics).

*José Ramón
Lasuén Sánchez
Catedràtic
de la Universitat
Autònoma de Madrid*

Segons les dades de Vives, a Espanya, Madrid té nivells absoluts més grans que Barcelona en els dos conjunts de serveis, però Barcelona, segons les dades d'Ezequiel Baró, posseeix una dotació relativa més gran de serveis quinaris.

L'avantatge competitiu de les dues metròpolis sembla que reforça les seves respectives especialitzacions, quaternària i quinària. Per tant, sembla lògic que la Regió

Metropolitana de Barcelona s'esforci en potenciar les seves activitats quinquenàries, que són més compatibles amb la seva major base turística, tradició cultural i estructura manufacturera. Aquesta potenciació de les activitats quinquenàries s'hauria de dur a terme descentralitzant al màxim, cap als diversos nuclis urbans que la integren, els projectes que fins ara s'han concentrat en la ciutat central.

Presentació al Cercle d'Economia del llibre *Estratègies de les àrees metropolitanes davant l'ampliació de la Unió Europea*

Com a resultat del treball de la Comissió de Prospectiva, el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona ha editat un llibre titulat *Estratègies de les àrees metropolitanes davant l'ampliació de la Unió Europea*. Aquest estudi ha estat realitzat pel professor Xavier Vives (INSEAD i ICREA-UPF) i Lluís Torrens (IESCI-UPF).

En aquest informe s'analiza l'impacte de la globalització en les estratègies de les àrees metropolitanes i es classifiquen les ciutats d'acord amb tres tipus d'especialitzacions funcionals:

1. ciutat seu: centre de control directe o remot de les activitats econòmiques, centre de gestió i de serveis especialitzats per a les empreses que generen economies d'aglomeració.
2. ciutat innovació: centre de generació i intercanvi de coneixement i saber expert, centre d'experimentació i plataforma de nous productes i serveis.
3. ciutat esbarjo: centre residencial i especialitzat en serveis turístics i residencials.

La ciutat seu es dona fonamentalment al centre d'Europa, la ciutat innovació es concentra al centre però amb una important incidència a l'àrea nòrdica i la ciutat esbarjo pren força a les grans capitals i a la perifèria del Sud.

Presentació del llibre al Cercle d'Economia

El resultat de l'estudi no és gaire optimista ja que situa Barcelona per sota del potencial en ciutat seu i en esbarjo. En innovació, els baixos resultats s'ajusten a un potencial pobre en comparació amb les altres regions metropolitanes de l'estudi. Aquesta anàlisi és preocupant ja que la innovació es considera com una de les estratègies de futur més importants per contrarestar el fenomen de la deslocalització que es dona freqüentment als països industrialitzats.

Podeu trobar aquest llibre a la llibreria de la Diputació (Av. Diagonal, 393).

Viatge d'estudis a Varsòvia

Un any més el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona fa una visita d'estudis a una ciutat europea. Si en ocasions anteriors van ser les ciutats de Munic i d'Estocolm les escollides, en aquesta ocasió s'ha triat la ciutat de Varsòvia.

Polònia té dues característiques que la fan particularment interessant:

- és el país més gran que s'ha incorporat a la Unió Europea
- és un país industrialitzat amb una mà d'obra barata i qualificada

Aquest viatge permetrà estudiar com s'ha previst aquesta integració en la Unió Europea i quines propostes estan fent els seus sectors públics i pri-

vats per a la captació de noves inversions i l'atracció d'empreses.

El viatge està previst per als dies 16 a 19 d'octubre i l'agenda de treball contempla un ampli nombre de reunions amb responsables locals en matèria del Pla estratègic local, de les seves polítiques educatives, ambientals, culturals i econòmiques. Entre aquestes reunions, cal destacar una trobada amb representants d'empreses ubicades a Varsòvia, entre les quals hi haurà també representació d'empreses catalanes que han dut a terme inversions importants. La delegació també té previst una recepció a l'ambaixada d'Espanya a Polònia amb representació del món institucional i empresarial.

Mapa de Polònia

Creació d'una subcomissió d'estratègia sobre

COHESIÓ SOCIAL, URBANISME I IMMIGRACIÓ

El passat 30 de juny es va reunir per primera vegada la Subcomissió d'Estratègia que té per objectiu donar resposta al punt 4 dels objectius i mesures del vector 2 del Pla Estratègic Metropolità que diu: "assolir una correcta integració espacial de les famílies d'immigrants a les noves i les velles àrees urbanes, per facilitar el manteniment de la cohesió social".

Aquesta comissió, liderada pel Dr. Julio Ponce, professor titular de la Universitat de Barcelona, i integrada per un grup d'experts de diferents àmbits, pretén fer una reflexió pragmàtica que permeti treballar en dues fases:

- Fer una diagnosi dels principals problemes de la situació actual
- Identificar propostes de millora per al futur

En aquesta primera reunió ja s'han identificat dos dels grans problemes que cal estudiar:

- Un de caire quantitatiu: la manca d'una oferta suficient d'habitatge assequible.

- Un de caire qualitatiu: la creixent segregació urbana que genera la concentració de persones amb dificultats en determinades àrees urbanes.

En properes reunions es debatrà sobre la Proposta de modificació de la Llei d'urbanisme a fi de poder, si s'escau, presentar propostes a la Conselleria de Política Territorial.

Reunió de la Subcomissió de Cohesió Social, Urbanisme i Immigració

ELS SECTORS QUINARIS, motor de desenvolupament per a l'àmbit metropolità de Barcelona

El professor José Ramón Lasuén, catedràtic de la Universidad Autónoma de Madrid, i el professor Ezequiel Baró, de la Universitat de Barcelona, varen presentar, en una reunió d'experts a la Fira de Barcelona, l'informe titulat Ciudades (Ciutats), en què es destaca el paper fonamental del sector de serveis anomenats quinaris, com a motor de desenvolupament de l'àmbit metropolità de Barcelona.

L'objectiu d'aquesta trobada era doble: per una banda, comentar les tesis exposades en l'informe elaborat pel professor Lasuén i, per una altra, avaluar si realment existeix el sector quinari com a tal i la possibilitat de promoure algun esdeveniment firal en col·laboració amb la Fira de Barcelona.

DICTAMEN del Comitè Econòmic i Social Europeu

El passat 1 de juliol, el Comitè Econòmic i Social Europeu va aprovar el dictamen sobre *Les àrees metropolitanes europees: repercussions socioeconòmiques per al futur d'Europa*.

El Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE), conscient de la importància de les àrees metropolitanes i de l'escàs interès que fins ara han despertat en el si de la Unió Europea, ha impulsat l'elaboració d'aquest dictamen.

El CESE considera que el desenvolupament econòmic, social i mediambiental de les metròpolis europees són temes que cal tractar periòdicament en l'àmbit comunitari.

Per aquest motiu, és necessari l'existència de dades europees, la implantació d'un sistema d'intercanvi d'informacions a través d'Eurostat i una atenció específica per part de la Comissió.

Cal, en resum, propulsar un profund debat a escala europea sobre el desenvolupament futur de les àrees metropolitanes, així com l'assoliment dels objectius de l'estratègia de Lisboa.

(Podeu consultar aquest document a la web del Pla Estratègic Metropolità)

Les POLÍTIQUES DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT de les grans metròpolis europees. Síntesi d'una trobada

El passat 11 i 12 de juny, la Vila de París va organitzar conjuntament amb l'Observatori de les ciències i les tècniques (OST) el primer seminari de treball sobre les polítiques de recerca i d'innovació de les grans metròpolis a Europa. Aquest seminari, que ha reunit a representants d'una quinzena de ciutats europees (París, Berlín, Hèlsinki, Roma, Madrid, Barcelona, Estocolm, Viena, Atenes, Lió, etc.), ha permès intercanviar informació sobre les polítiques de suport a la recerca i la innovació de les grans metròpolis.

Els participants han manifestat el seu desig d'elaborar properament les **modalitats de cooperació de les grans ciutats a escala europea** per desenvolupar els potencials científics europeus i estimular el seu intercanvi.

Algunes de les qüestions tractades han estat les següents:

- Com aconseguir una imatge científica i tècnica per a les metròpolis europees?

- Com es produeix, en una ciutat, l'efecte de concentració de la innovació, de recerca, etc.?
- De quines eines disposen, actualment, els col·lectius locals (indicadors, treball de recerca, bases de dades)?
- Com sensibilitzar el públic vers la recerca i la innovació [exemples de l'educació popular a Estocolm, de l'"e-democratie" a Roma)?
- Quins programes de recerca han endegat les ciutats per conèixer millor el seu entorn urbà? Com produir una demanda social que es tradueixi en un programa de recerca?
- Com aconseguir que les metròpolis siguin els instruments de l'espai europeu de la recerca?

Sembla que en tots els països europeus l'estratègia de desenvolupament econòmic de les ciutats es fonamenta

en la recerca i la innovació. Les ciutats representades en aquesta reunió han posat en marxa dispositius de diferents tipus per sostenir el desenvolupament tecnològic de les seves empreses. Per altra banda, una de les seves prioritats consisteix a mantenir l'**acollida d'investigadors estrangers** a través de beques i habitatges adaptats.

Al final de la trobada s'ha acordat que els representants de les metròpolis interessades es puguin reunir un cop l'any per continuar l'intercanvi d'informació sobre els seus serveis públics i les seves experiències en el camp de la innovació.

Céline Leroy

*Chargée de mission - Mairie de Paris
Délégation Recherche
et Nouvelles Technologies*

Presentació dels **TRETS DEL NOU ESTATUT**

El passat 22 de setembre, al Palau de la Generalitat, els membres del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona van tenir ocasió de conèixer amb més profunditat els nous trets de l'Estatut. En la presentació hi varen participar el conseller de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, Joan Saura, el director general de Participació Ciutadana, Joaquim Brugué, i el vicepresident primer de la Mancomunitat de Municipis de l'AMB i president de la Comissió Delegada del Pla Estratègic, Dídac Pestaña.

En la seva intervenció, Joan Saura, va destacar la necessitat de modificar l'Estatut per adaptar-lo a la reali-

tat de Catalunya actual i als canvis socials, econòmics i polítics de les darreres dècades. Joaquim Brugué va insistir en la voluntat d'aconseguir un estatut fruit del consens i va explicar els mecanismes de participació que s'han posat a disposició dels ciutadans.

Els assistents van aprofitar el torn de precís i preguntes per aprofundir en alguns temes d'especial interès com la transferència de competències, el finançament, la nova organització territorial, l'oficialitat del català en la Constitució europea...

Presentació dels nous trets de l'estatut, Palau de la Generalitat

AGENDA D'ACTIVITATS

Presentació del llibre

La conciliació de la vida laboral, familiar i personal, de Nuria Chinchilla i Steven Poelmans
27 d'octubre, a les 18h al Col·legi d'Economistes de Catalunya

Jornada Tècnica

El Pla Estratègic Metropolità de Barcelona ha convidat quatre experts de les regions europees innovadores líders (Hèlsinki, Alta Baviera, Stuttgart i Estocolm) per tal que ens donin el seu diagnòstic sobre l'estat de la innovació a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Els experts que participaran en la jornada tècnica són els següents:

Hèlsinki: Eero Holstila, managing director de Culminatum Ltd Oy del Centre of Expertise de la Regió de Hèlsinki

Munic: Hans Peter Heidebach, cap de la Divisió de Desenvolupament Econòmic i Estratègies d'Ocupació del Departament d'Economia de la ciutat de Munic

Stuttgart: Veit Haug, director de la Corporació de Desenvolupament Econòmic de la Regió d'Stuttgart

Estocolm: Barbro Berg, cap de l'Equip d'Innovació de l'Agència Econòmica de Desenvolupament de la ciutat de Stockholm

Amb aquest objectiu, s'ha organitzat una visita prèvia preparatòria, de tres dies (25, 26 i 27 d'octubre), on els experts s'entrevistaran amb les persones i institucions que desitgin per tal d'elaborar el seu diagnòstic. En la jornada tècnica del mes de desembre els experts presentaran els seus resultats i efectuaran les seves recomanacions. A continuació s'obrirà un debat amb re-

presentants del món econòmic, acadèmic i polític català.

El llistat d'entrevistes elaborat pels experts incloïu diverses institucions públiques, parcs científics i tecnològics, empreses privades i societats de capital risc. Entre aquests institucions estan el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI), el Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), Barcelona Activa, el districte tecnològic 22@, el Parc Científic de la Universitat de Barcelona, la Cambra de Comerç, etc.

Estratègies d'innovació per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Debat amb les quatre regions europees líders: Uusimaa (Hèlsinki), Alta Baviera (Munic), Stuttgart i Estocolm.

15 de desembre de 2004, a les 9h, al Word Trade Center.

Programa

- Inauguració de la Jornada
- Les estratègies d'innovació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona: Una visió de les quatre regions europees líders
- Reaccions dels agents de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- Dinar-col·loqui amb la Comissió Delegada i la Comissió d'Estratègia

L'Associació del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona és una associació privada sense ànim de lucre.

El Consell General de l'Associació el constitueixen prop de 300 membres, entre els quals hi ha entitats privades, institucions públiques i administracions.

Joan Clos
Alcalde de Barcelona i president del Consell General

Dídac Pestaña
Vicepresident primer de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i president de la Comissió Delegada

Francesc Santacana
Coordinador general

Rosa M. Cullell
Presidenta de la Comissió de Prospectiva

Josep Miguel Abad
President de la Comissió d'Estratègia

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades han estat incorporades en un fitxer automatitzat, que ha estat prèviament comunicat a l'Agència de Protecció de Dades i que té com a titular el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

L'ús de les vostres dades personals tindrà caràcter confidencial i es faran servir exclusivament per a activitats relacionades amb la promoció de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Puntualment es podrien cedir aquestes dades a entitats col·laboradores per al mateix ús.

En el supòsit de voler exercir els nostres drets d'oposició, rectificació o cancel·lació, poseu-vos en contacte amb nosaltres a la seu social del carrer Ausiàs Mars 7, 1r.

Institucions membres de la Comissió Delegada del Consorci General

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Badalona

Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Ajuntament del Prat de Llobregat

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Ajuntament de Mataró i Riudor

Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Ajuntament de Sabadell

Ajuntament del Papiol

Autoritat Portuària de Barcelona

Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Gerència d'Economia

Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Consell Comercial del Baix Llobregat

Consell Comercial del Barcelonès

Consorci de la Zona Franca de Barcelona

Diputació de Barcelona

Entitat Metropolitana del Transport

Entitat Metropolitana del Medi Ambient

Fira de Barcelona

Fonament del Treball Nacional

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Unió General de Treballadors

Universitat de Barcelona

Institució promotora

Ajuntament de Barcelona

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona

Carrer Ausiàs Mars 7, 1r
08010 Barcelona
T: 93 218 70 31
F: 93 217 48 35
plm@metgic08bcn2000.es
www.bcn2000.es

Impressió
Artiprom

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
Ausiàs Mars, 7, 1r
08010 Barcelona
T: 93 218 70 31
F: 93 217 48 35
plm@metgic08bcn2000.es
www.bcn2000.es